

Dolgo nisem zaspal tisto noč, malodušno in polno strahu je bilo moje srce.

„Čemu sem šel! Kakor sem rekel, tako bi bil storil — tam bi jo držal z obema rokama in bi zadremal... Ne z besedo, z ljubečo mislijo bi prigovarjal duši, ki je bolna od hrepenenja. Kdo ji bo odgovoril, kadar vzklikne v svoji bolesti?“

Tudi sam sem bil bolan, ko sem se vzdramil. Nisem še videl takega jutra, ne takega neba, ne take luči. Spustila so se na zemljo sama nebesa, poslana bolnikom, ki ne morejo do njih. Kakor pesem neba in vetra je šlo hrepenenje v brezkončno daljavo.

V bolesti in v sladkosti je vzklopelo srce. Kje si, mladost? K tebi se napotim, če te dosežem, kakor si daleč! Kje si, domovina? Še nocoj te pozdravim, kakor sem bolan in truden! Kje si, ti vesela, bistrooka, ti znamenje moje mladosti in vsega, kar je čistega v meni? Še nocoj, ta večer, Mici, potrkam na tvoje duri! Hrepenenje, svobodna ti je pot! Sanje, izpustil sem vajeti!...

Iz hrepenenja in iz sanj sem se vzdramil o mraku. Zazeblo me je in neprijazna misel mi je potrkala na srce. Šel sem in sem kupil bonbonov, nato sem se napotil k Pavli.

Ko sem prišel do hiše, sem ugledal črno gručo ljudi; takrat je oledenela moja kri.

„Kje pa je mati?“ so vprašali.

„Sam otrok je bil v hiši!“ so rekli.

„Bolan otrok!“

Pavla je ležala v izbi na zofi; tako bel in lep je bil njen obraz, kakor nikoli poprej; le preko čela nad očesom se je vil krvav curek krvi. Z veselimi, smehljajočimi očmi me je pozdravila; hotela je dvigniti roko, ali roka ni hotela.

„Kaj si storila, Pavla?“

Odgovorila mi je s smehljajem, ker jezik ni več ubogal in se ustnice niso več genile.

Tuja ženska je stala ob zofi in je pripovedovala s kričečim, jokavim glasom:

„Otrok je bil sam, pa se je vzdignil, kakor je pohabljen in bolan. Vzdignil se je, pa je še povezal culo — prazniško jopo, židano ruto in nove čevlje. Tako je šlo, to révišče; prišlo pa je le do stopnic, po kolenih je pridrsalo. Nato pa je kar udarilo ob kamen, udarilo enkrat, udarilo dvakrat, in obležalo... Hvala Bogu, prišel je zdravnik... pozdravljeni!“

Debel, postaren človek je stopil v izbo, pogledal je in ni govoril dolgo.

„Še dobro, da ne trpi!“ je rekel.

Pavla se je nasmehnila, njene svetle oči so se zaobrile; zadnje vesele sanje njenega srca pa so šle proti gozdovom, proti cvetočemu polju in brezkončnemu morju. Jaz vem, da so bile deležne vseh lepot...

Še pred mrakom je prišla mati. Prižgala je svečo, postavila jo je na mizo ob zofi in ni izpregovorila besede. Od tiste ure je nisem več videl in nihče mi ni povedal, kam da se je napotila. Tudi ona je pač ugledala ob poslednji uri gozdove polja in morja. Najgloblja bolest molči, najvišje hrepenenje se izpolni v samoti...

Pismo mi je pisala Pavla. Zganjeno je ležalo na mizi, v njem prstan in koralde.

„Nikar ne zamerite zaradi dolga, pa od srca pozdravljeni!“...

To je bilo v marcu, ko je pozdravljala pomlad iz domovine. Devetkrat globlja je takrat ta dvojna bolest: tista, ki jo gledajo oči, in tista, ki jo srce nosi...

Če mi še kdaj pripoveduje pismar o hrepenenju, bom vedel, kaj da mu odgovorim.

MLADINI.

Zložil Leopold Turšič.

Kot veliki šopi poročni
jablane cvetne v vrtu žare —
radostne upajo v lepo prihodnost,
nje blagodatí se vesele.

Slanica, ti brezsrčna morilka,
čuj mi prošnjo, bolestni moj vzdih:
ne uropaj jim upov veselih,
ôgni, usmili dobrotno se jih! — —

Ni prizanesla jim — neubogljivka,
pala je z dihom strupenim čez noč — —
v strahu se tebe spominjam, mladina,
trepetajoč... jokajoč...